

תלמודו בידו

דף כט עמוד א

א] מה כוונת חכמים "אומר אדם לחברו ביום טוב מלא לי כלי זה, אבל לא במידה", ובמה חולק ר' יהודה ?

ב] כיצד נהג אבא שאול בן בטנית במילוי כלי מדה מערב יום טוב ?

ג] כיצד נהג אבא שאול בן בטנית בבירור המידות ?

ד] כיצד נהג אבא שאול בן בטנית במיצוי המידות ?

ה] אלו דברים מותר למדוד ביום טוב ?

א] רב יהודה: מותר להשתמש בכלי שיש לו מִדָּה ידועה אם עדיין לא מדדו בו, אבל לא בכלי המיוחד למדה שמודר ומוכר בו.
ולר' יהודה אסור אף בכלי שלא מדדו בו, שנראה כמוכר ביום טוב.
רבא: ממלא אף בכלי המיוחד למִדָּה, ובלבד שלא יזכיר מִדָּה [אלא יאמר מלא כלי זה].
ולר' יהודה, בכלי המיוחד למדה אסור, אף שאינו מזכיר מדה.

ב] מילא יין בערב יום טוב כמדות שמוכר בהן, שאסור למדוד ביום טוב.

ג] כששפך יין לתוך כלי למכירה, המתין שתדר הרתיחות, והוסיף יין עד שפתו. בחול המועד שהיה עסוק בתורה וזמנו קצר מלהמתין, היה ממלא המדות ערב קודם.

ד] כשהוריק שמן מכלי המדה שלו לכלי של הלוקח, היה משאירו כך במשך כל הלילה, כדי שהשמן הדבוק בדפנות הכלי יתמצה וירד לתוך כלי הלוקח. מעיקר הדין אין בזה חשש גזל, כי הלוקחות יודעים שנשאר קצת בכלי ומוחלים. אך מי שאינו רוצה ליהנות מאחרים, יעשה בזה צרכי רבים, כגון בורות של מים.

ה] 1. המבשל קדרה מודר תבלין, כדי שלא יתן יותר מדי ויתקלקל תבשילו.
2. לרב: אשה מודדת את הקמח שנותנת לתוך עיסה, כדי שתפריש חלה בעין יפה. ששיעור חלה הניתנת לכהן הוא אחד מעשרים וארבעה של העיסה.
לשמאל: אף שכך הדין ואין מוחים בנוהג להקל, לכתחילה אין מורים כן.